

Sveučilište u Zagrebu
SENAT

Klasa: 602-03/22-07/03
Urbroj: 380-020/284-22-6
Zagreb, 22. ožujka 2022.

Nakon provedene javne rasprave na sastavnicama i vijećima područja Sveučilišta u Zagrebu, a na temelju članka 29. Statuta Sveučilišta u Zagrebu i prijedloga Povjerenstva za analizu nacrtâ zakonskih prijedloga u sklopu rasprave o reformi sustava znanosti i visokog obrazovanja te prijedloga Rektorskog kolegija u širem sastavu od 21. ožujka 2022., Senat Sveučilišta u Zagrebu, na 10. sjednici u 353. ak. god. održanoj 22. ožujka 2022., donosi sljedeće

ZAKLJUČKE

o nacrtima zakonâ o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju u kontekstu cjelovite reforme sustava znanosti i visokog obrazovanja

I.

Nacrt prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti koji je izradilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja **odbacuje se u cijelosti** zbog:

- netransparentnog postupka izrade,
- nesuglasnosti s *Poslovníkom Hrvatskog sabora* (čl. 174.) i *Poslovníkom Vlade Republike Hrvatske* (čl. 29. st. 3. i 4.), jer mu nedostaju procesne pretpostavke za donošenje zakona: 1. ustavna osnova donošenja zakona, 2. ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te utvrđenje posljedica koje će donošenjem zakona proisteći, 3. ocjena i izvori potrebnih sredstava za provođenje zakona i 4. obrazloženje predloženoga teksta zakona,
- narušavanja ustavne vrijednosti autonomije sveučilišta kao i drugih ustavnih vrijednosti (sastavom sveučilišnog vijeća osigurana je prevlast političkih struktura, a njegovim širokim ovlastima omogućen je upravljački utjecaj na sveučilišni život),
- isključivanja „akademske slobode, akademske samouprave i autonomije sveučilišta“ te „poštivanja i afirmacije ljudskih prava“ (citati iz važećeg Zakona) iz kruga temeljnih načela visokog obrazovanja,
- izravnog uplitanja Ministarstva u poslove akademske samouprave (predviđeno je da ministar donosi pravilnik o prijevremenom napredovanju, st. 12. čl. 43., a također i pravilnik o kriterijima raspolaganja vlastitim prihodima javnog visokog učilišta, odnosno javnog znanstvenog instituta, st. 2. čl. 97.) i izvorne ovlasti sveučilišne autonomije (u čl. 6 predviđeno je da ministarstvo može izvan sveučilišta osnovati javni fakultet ili umjetničku akademiju),
- obezvrjeđivanja uloge i statusa senata kojemu su oduzete brojne ovlasti koje su sadržane u važećim propisima (odlučivanje o uvjetima studiranja i studentskom

standardu, o koordiniranju međunarodne suradnje, o izdavačkoj djelatnosti, potvrđivanje izbora dekana fakulteta i umjetničkih akademija itd.).

- obezvrjeđivanja uloge i statusa Rektorskog zbora u čiji sastav ulaze rektori svih sveučilišta, a ne samo rektori javnih sveučilišta kako je propisano važećim Zakonom,
- deklasiranja uloge i statusa Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj koje je od „najvišeg stručnog tijela koje se brine za razvitak i kvalitetu cjelokupne znanstvene djelatnosti i sustava znanosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja u Republici Hrvatskoj“ (čl. 6. važećeg Zakona) svedeno na manipulativni upravljački instrument izvršne vlasti; predviđeno je ne samo da Ministarstvo preuzme od AZVO-a administrativne i stručne poslove za Nacionalno vijeće nego i da, umjesto nadležnog saborskog odbora, utvrđuje kandidate za članove Nacionalnog vijeća; preko Nacionalnog vijeća Ministarstvo bi ostvarilo kontrolu i nadmatičnim odborima koje imenuje Nacionalno vijeće, dok se predviđenim ukidanjem područnih znanstvenih vijeća Nacionalnom vijeću oduzimaju osnovne stručne kompetencije,
- srozavanja profesionalnog dostojanstva zaposlenika u znanstvenim i znanstveno-nastavnim zvanjima (ukidanje znanstvenih i znanstveno-nastavnih zvanja, ukidanje slobodne studijske godine za osobe na znanstveno-nastavnim mjestima nižim od mjesta redovitog profesora kojima je taj institut najpotrebniji, ukidanje kraćih ili duljih izbivanja radi znanstvenog, umjetničkog ili stručnog usavršavanja itd.),
- nerazumijevanja biomedicinskog područja, koje prednjači udjelom u ukupnoj znanstvenoj produkciji, izostanka regulacije ili nedorađenih odredbi koje se odnose na specifičnosti tog područja (kumulativni radni odnosi, izvođenje kliničke nastave, nastavne baze, sveučilišne bolnice, inozemna nastava, kadrovski deficit itd.)
- nerazumijevanja visokoškolskog umjetničkog obrazovanja, derogiranja svih dosadašnjih postignuća u uređenju visokoškolskog umjetničkog područja, podržavanja neravnopravnog tretmana nastavnika u umjetničko-nastavnim i znanstveno-nastavnim zvanjima (radnim mjestima), neuvažavanja specifičnosti obrazovnog procesa u umjetničkom području (pojedinačni, mentorski rad, visok udio vanjske suradnje itd.),
- neodgovornog ukidanja znanstvenih centara izvrsnosti koji su u važećem Zakonu definirani kao „znanstvena organizacija ili skupina znanstvenika koja po originalnosti, značenju i aktualnosti rezultata svoga znanstvenog rada ide u red najkvalitetnijih organizacija ili skupina u svijetu unutar svoje znanstvene discipline“ (čl. 29),
- ignoriranja potrebe za znanstvenim radnim mjestima u laboratorijima, istraživačkim jedinicama i centrima izvrsnosti na fakultetima, što je naglašeno važno za tehničko i prirodoslovno područje,
- uništavanja same ideje programskog ugovaranja uvođenjem penalizacije kao sredstva prisile nad drugom stranom ugovornog odnosa, čime se pregovaranje pretvara u diktat,
- izostavljanja istraživačkih i obrazovnih infrastruktura kao njihova povezivanja s međunarodnim infrastrukturama iz zakonske regulacije te nejasnog tretiranja e-infrastrukture,
- nekonzistentnog i pogrešnog tretiranja informacijskih sustava u znanosti i visokom obrazovanju,
- niza nepromišljenih i neprovedivih zakonskih rješenja,
- izostanka nužnih obrazloženja, posebice za radikalne zahvate u postojeći sustav znanosti i visokog obrazovanja (dokument koji je trebao sadržavati obrazloženja i koji je neslužbenim putem dospio u javnost u punoj je diskrepanciji sa tekstom Nacrta prijedloga Zakona).

II.

Nacrt prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, koji je izradilo Povjerenstvo za zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, **prihvaća se** kao polazišna podloga za raspravu o cjelovitoj reformi sustava znanosti i visokog obrazovanja. Za provedbu cjelovite reforme sustava znanosti i visokog obrazovanja nužno je u prvom koraku napraviti ekspertnu analizu postojećeg stanja, a zatim u primjerenim rokovima provesti temeljitu raspravu u akademskoj zajednici, u institucijama znanosti i visokog obrazovanja te u najširem krugu zainteresirane javnosti.

III.

Odbijaju se isforsirani reformski zahvati u sustav znanosti i visokog obrazovanja na temelju neverificiranih ciljeva i pod pritiskom dodjeljivanja europskih sredstava, što se doživljava kao financijska ucjena, kao udar na profesionalno dostojanstvo djelatnika u sustavu te kao poništavanje autonomije u donošenja meritornih strateških odluka unutar sustava znanosti i visokog obrazovanja.

IV.

U skladu s time **odbacuje se** isforsirano i nelogično donošenje novog ili mijenjanje postojećeg *Pravilnika o izboru u znanstvena zvanja*, posebice prije nego se izradi „odgovarajuća ekspertna analiza radno-pravnog okvira znanstvenog rada“, koja je kao preduvjet navedena u *Nacionalnom planu oporavka i otpornosti* (str. 883). Donošenje novog ili mijenjanje postojećeg *Pravilnika o izboru u znanstvena zvanja* nelogično je i besmisleno u kontekstu odredbi *Nacrta prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti*, prema kojima se ukidaju znanstvena i znanstveno-nastavna zvanja, pa bi donošenjem novog zakona takav pravilnik postao bespredmetnim u trenutku donošenja.

V.

S obzirom na posebni položaj koji Sveučilište u Zagrebu ima u sustavu znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, s oko 50% udjela prema broju studenta i s preko 50% udjela u ukupnim znanstvenim postignućima prema različitim parametrima, **očekuje se** da ovi zaključci neće biti ignorirani u daljnjoj raspravi i provedbi reforme sustava znanosti i visokog obrazovanja te se, pod tom pretpostavkom, **dostavljaju** Nacionalnom vijeću za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, Vladi Republike Hrvatske, Hrvatskom saboru, Predsjedniku Republike Hrvatske, Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Rektorskom zboru, senatima javnih sveučilišta u Republici Hrvatskoj, javnim znanstvenim institutima kao i hrvatskoj javnosti.

Rektor

dr. sc. Damir Boras

O B R A Z L O Ž E N J E

1) Cjelovita reforma sustava znanosti i visokog obrazovanja kao okvir rasprave

Na temelju čl. 13. Statuta Sveučilišta u Zagrebu i preporuke Rektorskog kolegija u užem sastavu rektor je 3. siječnja 2022. godine donio Odluku o imenovanju Povjerenstva za analizu nacrtâ zakonskih prijedloga u sklopu rasprave o reformi sustava znanosti i visokog obrazovanja (Klasa: 602-03/22-07/3; Urbroj: 380-012/246-22-1). Povjerenstvo je dobilo zadaću analizirati nacрте zakonskih prijedloga u sklopu rasprave o reformi sustava znanosti i visokog obrazovanja, valorizirati i sistematizirati rezultate rasprave na sastavnicama Sveučilišta te pripremiti platformu za raspravu na tematskoj sjednici Senata.

Nacrt prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, koji je izradilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja, dostavljen je prvi put sveučilištima 24. veljače 2022., uoči sjednice Rektorskog zbora od 25. veljače 2022., na kojoj su ministar znanosti i obrazovanja prof. dr. sc. Radovan Fuchs i državni tajnik Ivica Šušak predstavili Nacrt prijedloga Zakona. Tom je prilikom zaključeno da će u iduća tri tjedna, do 18. ožujka 2022. javna sveučilišta provesti raspravu o Nacrtu.

Na sjednici Rektorskog kolegija u užem sastavu 28. veljače 2022. ocijenjeno je da je, s obzirom na dalekosežne implikacije i posljedice te zakonske inicijative, raspoloživi rok za raspravu prekratak, te je utvrđen vremenski plan i način provođenja javne rasprave u vremenski zadanom okviru. Slijedom rasprave i mišljenja, donesenog na Rektorskom kolegiju, rektor prof. dr. sc. Damir Boras uputio je 28. veljače 2022. poziv dekanicama i dekanima, članovima Senata i članovima vijeća područja da se, povodom zakonske inicijative Ministarstva znanosti i obrazovanja, aktivno uključe u šire zasnovanu raspravu o stvaranju novog zakonodavnog okvira za sveobuhvatnu reformu sustava znanosti i visokog obrazovanja. U pozivu su dane smjernice o načinu provođenja rasprave:

„S obzirom na činjenicu da je problematika znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja, osim u temeljnom Zakonu, regulirana dijelom ili u cijelosti u čak 15 drugih zakona, jasno je da se o Nacrtu zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokog obrazovanja ne može raspravljati izolirano, ne uzimajući u obzir cjelinu zakonske regulative za to područje. Takav cjeloviti pristup primijenjen je u paralelnoj zakonskoj inicijativi Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj. Nacionalno vijeće imenovalo je 21. prosinca 2020. godine *Povjerenstvo zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja*. Povjerenstvo je imenovano u reprezentativnom sastavu u koji su ušli predstavnici svih sveučilišta i više znanstvenih instituta. Nakon devetomjesečnog rada Povjerenstvo je završilo rad te je 14. listopada 2021. Nacionalnom vijeću uputilo Nacrt prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Posebna vrijednost ovog zakonskog nacрта sastoji se u cjelovitom pristupu kojim je zakonsko uređenje područja znanosti i visokog obrazovanja sagledano u cjelini i u relaciji prema zakonskim rješenjima u drugim zakonima.

U tom smislu, radi cjelovitog sagledavanja zakonskih rješenja u javnu raspravu na Sveučilištu u Zagrebu, koja se ne bi trebala odvijati kao rasprava o jednom nacrtu zakona nego kao rasprava o cjelovitoj reformi sustava znanosti i visokog obrazovanja, upućujemo oba zakonska nacрта.

Molimo čelnike sastavnica Sveučilišta da s priloženim materijalima upoznaju sve djelatnike svojih sastavnica, da organiziraju tematske sjednice fakultetskih i akademjskih vijeća te da rezultate provedene javne rasprave dostave na Sveučilište najkasnije do utorka 15. ožujka 2022. kako bi posebno povjerenstvo, na temelju rezultata javne rasprave, moglo pripremiti platformu za raspravu na sjednici Senata.“

U raspravi je dostavljenim komentarima, primjedbama i sugestijama sudjelovalo pet vijeća područja kao i 24 sastavnice Sveučilišta te više djelatnika Sveučilišta s individualnim priložima:

- a) **Vijeće umjetničkoga područja** s dokumentom u kojem su objedinjeni prilozi tri akademije i jednog fakulteta:
- Akademija dramske umjetnosti
 - Akademija likovnih umjetnosti
 - Muzička akademija
 - Arhitektonski fakultet
- b) **Vijeće tehničkoga područja** te dodatno sa zasebnim priložima fakulteta iz tog područja:
- Fakulteta elektrotehnike i računarstva
 - Fakulteta strojarstva i brodogradnje
 - Fakulteta prometnih znanosti
 - Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta
 - Tekstilno-tehnološkog fakulteta
 - Geotehničkog fakulteta
 - Grafičkog fakulteta
 - Metalurškog fakulteta
- c) **Vijeće društveno-humanističkoga područja** te dodatno sa zasebnim priložima fakulteta iz tog područja:
- Fakulteta hrvatskih studija
 - Ekonomskog fakulteta
 - Fakulteta organizacije i informatike
 - Fakulteta političkih znanosti
 - Fakulteta filozofije i religijskih znanosti
 - Kineziološkog fakulteta
 - Učiteljskog fakulteta
- d) **Vijeće biotehničkoga područja** te dodatno sa zasebnim priložima fakulteta iz tog područja:
- Agronomskog fakulteta
 - Fakulteta šumarstva i drvne tehnologije
 - Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta
- e) **Vijeće biomedicinskoga područja**
- f) Prirodoslovno-matematički fakultet
- g) Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu

2) Usporedna sadržajna analiza Nacrta prijedloga Zakona MZO-a i Nacrta prijedloga Zakona Povjerenstva Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj

ANALIZA DVAJU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

POGLAVLJA IZ NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA MZO: ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANSTVENOJ DIELATNOSTI (rbr. član(ə)ka u zagradama)	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA POVJERENSTVA NACIONALNOG VIJEĆA: ZAKON O ZNANSTVENOJ DIELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU (rbr. član(ə)ka u zagradama)	KOMENTARI
OPĆE ODREDBE	PRVI DIO OPĆE ODREDBE (1-5) Predmet normiranja (1) Osnovna načela visokog obrazovanja, znanstvene i umjetničke djelatnosti (2) Akademska zajednica (3) Akademska samouprava i autonomija sveučilišta (4) Područna primjena propisa (5)	I. OPĆE ODREDBE (1-9) Predmet normiranja (1) Definiranje pojmovi (2) Rodna neutralnost (3) Osnovna načela o znanosti i visokom obrazovanju (4) Zadaci visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta (5) Akademska zajednica i njene slobode (6) Autonomija sveučilišta (7) Odgovornost akademske zajednice (8) Primjena propisa o ustanovama (9)	NVZ/OTR: Uvode se dva veća poglavlja koja se odnose na zadatke visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta i odgovornost akademske zajednice. U čl. 5 definiraju se zadatke sveučilišta (znanstveno, umjetničko i razvojno istraživanje, ostvarivanje znanstvenih programa od interesa za RH, umjetničko stvaralaštvo i stručni rad te na njima utemeljeno preddiplomsko, diplomsko, poslijediplomsko i cjeloživotno obrazovanje). Definiraju se zadatke i visokih škola i sveučilišta kao i zadatke javnih instituta. Akademska zajednica polazi sa svoje odgovornosti – dvostruke osobne odgovornosti (prema poreznom obvezniku), identitetske odgovornosti, razvojne odgovornosti. Polazi i od svoje samoodgovornosti – veće povjerenje u potencijale nacionalne znanosti i u hrvatsko visoko obrazovanje.
NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST, VISOKO OBRAZOVANJE I TEHNOLOŠKI RAZVOJ	ŠESTI DIO POTPORA VISOKOM OBRAZOVANJU, ZNANSTVENOJ I UMJETNIČKOJ DIELATNOSTI (86-89) Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, znanost i tehnološki razvoj (86) Sastav Nacionalnog vijeća (87) Izbor članova Nacionalnog vijeća (88) Razrješene članova Nacionalnog vijeća (89)	II. NACIONALNO VIJEĆE (10-21) Nacionalno vijeće (10) Sastav Nacionalnog vijeća (11) Imenovanje članova NV (12) Razrješene članova NV (13) Rad i odlučivanje članova NV (14) Stručna tijela NV (15) Područna znanstvena i umjetnička vijeća i MO (15) Savjet za financiranje znanstvene djelatnosti i VO (16) Hrvatski strateški forum istraživačkih infrastrukture (17) Hrvatsko povjerenstvo za praćenje i unaprjeđenje bolnijskog procesa (18) Savjet Hrvatskog istraživačkog prostora (19) Vijeće za tehnologiju i inovacije (20) Povjerenstvo za znanstveno izdavačku djelatnost (21)	MZO: Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj koje imenuje Hrvatski sabor ovim nacrtom prijedloga zakona gubi svoju ulogu najvišega strateškoga tijela u sustavu znanosti i visokog obrazovanja. Nacionalno vijeće postaje tek savjetodavno tijelo Ministarstva. Nacionalno vijeće u ovome nacrtu obrađuje se tek u Šestome dijelu, u okviru Popore visokom obrazovanju, znanstvenoj i umjetničkoj djelatnosti, što je degradacija toga tijela. Sustav time ostaje bez najvišega stručnoga tijela koje skrbi o znanosti i VO. NVZ/OTR: Drugi veliki razdjel posvećen je Nacionalnom vijeću, njegovu ustroju, zadacima i ovlastima. Formiraju se njegova različita stručna tijela koja imaju zadatke pratiti i unaprjeđivati pojedine dijelove sustava. Savjet za financiranje znanstvene djelatnosti, Hrvatski strateški forum istraživačkih infrastrukture, Hrvatsko povjerenstvo za praćenje i unaprjeđenje bolnijskog procesa, Savjet Hrvatskog istraživačkog prostora, Vijeće za tehnologiju i inovacije, Povjerenstvo za znanstveno izdavačku djelatnost.
OSIGURAVANJE KVALITETE U ZNANOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU	Ne sadrži odredbe o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju	III. OSIGURAVANJE KVALITETE U ZNANOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU OPĆE ODREDBE (22-75) Osiguravanje kvalitete (22-25) Sustav osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete VO i znanstvene djelatnosti (26-29) Inicijalna akreditacija za obavljanje djelatnosti VO (30-35) Inicijalna akreditacija za izvođenje studijskog programa (36-42) Inicijalna akreditacija za obavljanje znanstvene djelatnosti (43-45) Reakreditacija visokih učilišta i znanstvenih organizacija (46-48) Vanjsko vrednovanje unutarnjeg sustava i unaprjeđivanja kvalitete (Audit) (49, 50) Tematsko vrednovanje (51-52) Postupci vanjskog vrednovanja s inozemnim obilježjima (53-56) Dionici sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete VO i ZD (57-75) Opća odredbe (57) Agencija za znanost i visoko obrazovanje (58-75)	MZO: Ovaj nacrt prijedloga zakona ne sadrži odredbe o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Time te odredbe ostaju izvan temeljnoga zakona, a time se nastavlja praksa većega broja propisa (zakona) koji reguliraju znanost i visoko obrazovanje. Neintegriranjem odredaba o osiguravanju i unaprjeđenju kvalitete u sustav i dalje ostaje nizak nekonzistentnosti i raspršenosti odredaba na više mjesta (više propisa). NVZ/OTR: Odredbe o osiguravanju kvalitete uključene su u ovaj nacrt prijedloga zakona s naglaskom na stručnu neovisnost Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

ANALIZA DVAJU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

POGLAVLJA IZ NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA MZO: ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI (npr. član(a) u zagradama)	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA POVJERENSTVA NACIONALNOG VIJEĆA: ZAKON O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU (npr. član(a) u zagradama)	KOMENTARI
ZNANSTVENA DJELATNOST	DRUGI DIO USTANOVE U SUSTAVU VISOKOG OBRAZOVANJA, ZNANSTVENE I UMJETNIČKE DJELATNOSTI Glava II. ZNANSTVENI INSTITUTI (29-36) Znanstveni institut (29) Osnivanje znanstvenog instituta (30) Javni znanstveni institut (31) Ustroj znanstvenog instituta (32) Upravno vijeće znanstvenog instituta (33) Znanstveno vijeće (34) Ravnatelj (35) Inoviranje i razrješenje ravnatelja znanstvenog instituta (36) TREĆI DIO RADNA MJESTA NASTAVNIKA, ZNANSTVENIKA I SURADNIKA (37-56) Radna mjesta nastavnika, znanstvenika i suradnika (37) Hijerarhija radnih mjesta nastavnika, znanstvenika i suradnika (38) Kriteriji za izbor na radno mjesto (39) Iskaz nastavnika, znanstvenika i suradnika na slobodno radno mjesto (40) Trajanje izbora na radno mjesto nastavnika i znanstvenika (41) Razbor na radno mjesto nastavnika i znanstvenika (42) Izbor na više radno mjesto nastavnika i znanstvenika (43) Suradnici (44) Ocjena rada suradnika (45) Slobodna studijska godina (46) Prava nastavnika i znanstvenika imenovanih na rukovodeće dužnosti (47) Mirovanje rokova i produženje ugovora o radu (48) Rad zaposlenika izvan javnoga visokog učilišta, odnosno javnoga znanstvenog instituta (49) Lektori stranih jezika i lektori hrvatskog jezika (50) Prestanak ugovora o radu nastavnika i znanstvenika (51) Zamjena privremeno nerazložnog zaposlenika (52) Naslovni nastavnik, odnosno naslovni znanstvenik (53) Počasní naslov nastavnika, odnosno znanstvenika (54) Etička odgovornost nastavnika, znanstvenika i suradnika (55) Stegova odgovornost (56) PETI DIO ZNANSTVENA I UMJETNIČKA DJELATNOST (81-85) Znanstvena i umjetnička područja (81) Ciljevi znanstvene i umjetničke djelatnosti (82) Obuhvat znanstvene djelatnosti (83) Obuhvat umjetničke djelatnosti (84) Upis u Uprisnik znanstvenika i Uprisnik umjetnika (85) ŠESTI DIO POTPORA VISOKOM OBRAZOVANJU, ZNANSTVENOJ I UMJETNIČKOJ DJELATNOSTI Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, znanost i tehnološki razvoj (86-95) Nacionalna znanja i radna mjesta (111) Vrednovanje rada asistenta, poslijedoktoranada i mentora (112) Stručna znanja i radna mjesta (113) Mirovanje rokova za izbor (114) Rad izvan znanstvene organizacije (115) Elektronička infrastruktura sustava visokog obrazovanja, znanstvene i umjetničke djelatnosti (95)	IV. SUSTAV ZNANSTVENE DJELATNOSTI (76-115) 1. OPĆE ODREDBE O ZNANSTVENOM RADU I DJELATNOSTI (76-81) Sloboda znanstvenog rada i djelovanja (76) Znanstveni rad (77) Znanstvena djelatnost (78) Dostupnost informacija o znanstvenim organizacijama (79) Uprisnik znanstvenih organizacija (80) Ostali subjekti znanstvene djelatnosti (81) 2. ZNANSTVENI INSTITUTI (82-88) Osnivanje znanstvenih instituta (82) Osnovne odredbe o unutarnjem ustroju znanstvenog instituta (83) Upravno vijeće znanstvenog instituta (84) Ravnatelj znanstvenog instituta (85) Znanstveno vijeće znanstvenog instituta (86) Sudjelovanje znanstvenih instituta u VO (87) Vijeća javnih znanstvenih instituta (88) 3. KOLABORATIVNI ZNANSTVENI PROGRAMI, ZNANSTVENI CENTRI IZVRSNOSTI I ZNANSTVENO-TEHNOLOŠKI PARKOVI (89-91) Kolaborativni znanstveni programi (89) Znanstveni centar izvrsnosti (90) Znanstveno-tehnološki park (91) 4. ZNANSTVENICI I SURADNICI (92-115) Znanstvenici (92) Znanstvena zvanja (93) Uvjeti Nacionalnog vijeća (94) Izbor u znanstveno zvanje prije isteka propisanih rokova (95) Pokretanje postupka za sjećanje zvanja (96) Ovlast za provođenje dijela postupka izbora (97) Postupak izbora (98) Odluka Matičnog odbora (99) Odgovaraјуća primjena pravila o izboru u znanstveno zvanje (100) Rokovi u postupku izbora i posljedice prekoračenja (101) Trajnost zvanja i njegov prestanak (102) Počasno zvanje (103) Radna mjesta u znanstvenim organizacijama (104) Postupak izbora na radna mjesta (105) Pravna zaštita (106) Znanstvena radna mjesta (107) Prijevišeni izbor na znanstveno radno mjesto (108) Ugovor o radu (109) Iznimke od prestanka ugovora o radu nakon navršanih 67 godina života (110) Suradnička zvanja i radna mjesta (111) Vrednovanje rada asistenta, poslijedoktoranada i mentora (112) Stručna zvanja i radna mjesta (113) Mirovanje rokova za izbor (114) Rad izvan znanstvene organizacije (115)	MZO: Područje i sustav znanstvene djelatnosti u ovome se nacrtu rješava u više dijelova teksta: drugim, trećem, petom i šestom dijelu. U drugom dijelu obrađuju se ustanove u sustavu znanosti – znanstveni instituti. U trećem dijelu opisuju se radna mjesta znanstvenika i suradnika, u petom dijelu govori se o znanstvenoj djelatnosti, njezinim ciljevima, znanstvenim područjima, obuhvatu znanstvene djelatnosti i odgovarajućim upisnicima. U šestom dijelu obrađuju se tijela koja su potpora znanstvenoj djelatnosti. Nacionalno vijeće, matični odbor i elektronička infrastruktura. Odredbe o znanstvenoj djelatnosti ne obrađuju se sustavno, već su raspršene pa je i snalaženje u propisu otežano. Znanstvenoj se djelatnosti ne pristupa cjelovito. Posebno je problematično pitanje ukidanja znanstvenih zvanja. Naime, u ovome nacrtu prijedloga zakona postoje samo znanstvenici na znanstvenim radnim mjestima, što znači opću degradaciju sustava i nositelja znanstvenih aktivnosti, znanstvenika. Postavlja se pitanje i hoće li osobe izvan sustava znanosti moći biti nositelji znanstvenih zvanja, ako nemaju radno mjesto u znanstvenoj instituciji. I u samome nazivu zakona vidljivo je da znanstvena djelatnost postaje sekundarna i manje bitna. Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti znanstvena djelatnost na drugom je mjestu. NIZ/OTR: Ovaj nacrt prijedloga zakona definira i daje sustavan pregled znanstvene djelatnosti, od slobode znanstvenoga rada, definicija znanstvenoga rada i znanstvene djelatnosti. Znanstvena zvanja postoje u ovome nacrtu te se razrađuju uvjeti, postupci izbora i nositelji pojedinih aktivnosti. Ovim se nacrtom prijedloga zakona uvode novi koncepti kolaborativnih znanstvenih programa, znanstvenih centara izvrsnosti i znanstveno-tehnoloških parkova. Predlaže se obveza znanstvenoga napredovanja prema međunarodnim kriterijima znanstvene izvrsnosti, mogućnosti ubrzanoga napredovanja posebno nadarenih znanstvenika s međunarodno priznatim rezultatima te regulirana mogućnost gubitka radnog mjesta u slučaju neispunjenja uvjeta za izbor u znanstveno zvanje.

ANALIZA DVAJU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

POGLAVLJA IZ NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA MZO: ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI (br. član(a) u zagradama)	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA POVJERENSTVA NACIONALNOG VIJEĆA: ZAKON O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU (br. član(a) u zagradama)	KOMENTARI
	DRUGI DIO USTANOVE U SUSTAVU VISOKOG OBRAZOVANJA, ZNANSTVENE I UMJETNIČKE DJELATNOSTI Glava I. VISOKA UČILIŠTA (6-9) Visoko učilište (6) Osnivanje visokog učilišta (7) Naziv visokog učilišta i znanstvenog instituta (8) Upis u upisnik visokih učilišta (9) Poglavlje I. Sveučilište (10-16) Sveučilište (10) Tijela sveučilišta (11) Senat (12) Rektor (13) Izbor i razrješenje rektora (14) Sveučilišno vijeće (15) Statusne promjene javnog sveučilišta (16) Poglavlje II. Fakulteti i umjetnička akademija (17-22) Fakulteti i umjetnička akademija (17) Tijela fakulteta i umjetničke akademije (18) Fakultetsko, odnosno akademjsko vijeće (19) Dekan fakulteta, odnosno umjetničke akademije (20) Izbor i razrješenje dekana fakulteta, odnosno umjetničke akademije (21) Nadzorne ovlasti sveučilišta nad fakultetom, odnosno umjetničkom akademijom (22) Poglavlje III. Veleučilište (23-28) Veleučilište (23) Tijela veleučilišta (24) Upravno vijeće veleučilišta (25) Vijeće veleučilišta (26) Dekan veleučilišta (27) Izbor i razrješenje dekana veleučilišta (28)	V. SUSTAV VISOKOG OBRAZOVANJA (116-205) 1. VISOKA UČILIŠTA A. Osnivanje i početak rada visokih učilišta (116-121) Vrate visokih učilišta i njihova zadaća (116) Osnivanje visokih učilišta (117) Javna, vjerska i privatna visoka učilišta (118) Naziv visokih učilišta (119) Dopunjenica za obavljanje djelatnosti VU i upis u upisnik (120) Visoka vjerska učilišta i njihov studij (121) B. Sveučilište (122-134) Osnovne odredbe o sveučilištu (122) Ustroj sveučilišta i njegove sastavnice (123) Nepovredivost sveučilišta (124) Tijela sveučilišta (125) Sveučilišni savjet (126) Senat (128) Nadležnost senata (129) Godišnje izvješće rektora o radu sveučilišta (130) Rektor (131) Priprema za preuzimanje dužnosti (132) Posadne ovlasti senata i rektora (133) Prijava od posebnog interesa za studente (134) C. Sastavnice sveučilišta (135-144) Fakulteti i umjetnička akademija (135) Tijela fakulteta i umjetničke akademije (136) Fakultetsko vijeće (137) Godišnje izvješće dekana o radu fakulteta ili akademije (138) Dekan (139) Sveučilišni odjel (140) Sveučilišni znanstveno-nastavnički institut (141) Povezivanje prakse, znanosti, umjetnosti i visokog obrazovanja (142) Sveučilišne bolnice i odjeli (143) Centri za transfer tehnologije, inovacija i drugih oblika komercijalizacije znanstvenih istraživanja (144) D. Veleučilište i visoka škola (145-146) Osnovne odredbe (145) Tijela veleučilišta i visoke škole (146) 2. STUDIJI NA VISOKIM UČILIŠTIMA A. Vrste studija (147-160) Vrste studija: sveučilišni i stručni studij (147) Sveučilišni studij (148) Prediplomski studij (149) Diplomski studij (150) Poslijediplomski studij (151) Akademski nazivi u poslijediplomskom studiju (152) Stručni studij (153) Akademski nazivi u stručnom studiju (154) Prijenos ECTS bodova (155) Promicanje međunarodne suradnje (156, 157) Centri za međunarodnu suradnju i mobilnost (158) Gljebivo učenje (159) Sveučilišni centar za gljebivo obrazovanje (160) B. Upis na studij, njegovo ustrojstvo i izvedba (161-166) Upisni za upis (161) Sudjski program (162)	MZO: Područje i sustav visokoga obrazovanja u ovome se nacrtu prijedloga zakona rješava u više dijelova teksta: drugom, trećem, četvrtom i šestom dijelu. U drugom dijelu obrađuju se ustanove u sustavu visokoga obrazovanja – visoka učilišta. U trećem dijelu opisuju se radna mjesta znanstvenika i suradnika, u četvrtom dijelu govori se o visokome obrazovanju, studijima i studentima, odgovarajućim upisnicima. U šestom dijelu obrađuju se tijela koja su potpora visokom obrazovanju, Nacionalno vijeće, Rektorški zbor i Zbor veleučilišta i elektronička infrastruktura. Odredbe o visokom obrazovanju ne obrađuju se jedinstveno i sustavno, već su raspršene pa je i snalaženje u propisu otežano. Izrazilo je problematično pitanje utjecaja vanjskih čimbenika, uloge osnivača u sveučilišnome vijeću (đ. 15) čime se narušava ustavna vrijednost autonomije sveučilišta. Sastav je vijeća problematičan jer polovinu članova imenuje osnivač. U slučaju da članovi među sobom ne mogu izabrati predsjednika, postavlja ga Vlada RH. Sve to znači direktan nadzor nad djelovanjem i odlukama sveučilišta što se protivi ustavnoj odredbi o autonomiji sveučilišta. Izrazilo je potom problematična odredba o statusnoj, promjeni javnoga sveučilišta (đ. 16) kojim bi se omogućilo izdvajanje fakulteta, umjetničke akademije ili više fakulteta iz sastava postojećega javnog sveučilišta i osnivanje novog sveučilišta – senat takve statusne promjene predlaže Vlada RH i to odlukom donesenom natplovničom većinom svih članova te odlukom fakultetskoga vijeća sastavnica koje se izdvajaju. Posebno je problematično pitanje ukidanja znanstveno-nastavnim radnim mjestima, što znači opću nacrtu postoje samo nastavnici na znanstveno-nastavnim radnim mjestima. Naime, u ovome degradaciji sustava i nositelja znanstvene djelatnosti i nastave na sveučilištima. Studenti ne sudjeluju u gaseanju u postupku izbora nastavnika i suradnika na radna mjesta te u postupku izbora dekana, prodekana (đ. 19) i rektora i prorektora (đ. 12). Studenti u redovitom statusu ne mogu biti u radnom odnosu niti obavljati samostalnu djelatnost obita ili drugog slobodnog zanimanja. (đ. 76) NVZVOTR: Ovaj nacrt prijedloga zakona definira i daje sustavan pregled uloge i djelatnosti visokih učilišta, osobito sveučilišta. Razrađuje se koncept sveučilišne autonomije u uveljima pojačane društvene odgovornosti: đ. 7. Sveučilište je slobodno od svih vanjskih utjecaja u ostvarivanju svojih zadaća u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, ovim Zakonom i na temelju njega donesenim propisima." U đ. 126 razrađuju se djelokrug rada i zadatke sveučilišnog savjeta, a posebno njegova nadležnost u pogledu težih nepravilnosti u općim ili pojedinačnim aktima sveučilišta. U nacrtu se donosi koncept mentorske nastave (đ. 176) i mentorske studentske prakse. Znanstveno-nastavna zvanja postoje u ovome nacrtu prijedloga zakona te se razrađuju uvjeti, postupci izbora i nositelji pojedinih aktivnosti. Definiraju se i minimalni uvjeti za napredovanje u više znanstveno-nastavno zvanje od docenta (đ. 187). Uvode se mogućnosti ustrojavanja u okviru sveučilišta sveučilišnoga znanstveno-inovacijskoga instituta (đ. 141) i centara za transfer tehnologije, inovacija i drugih oblika komercijalizacije znanstvenih istraživanja (đ. 144). Razrađuje se povezivanje prakse, znanosti i umjetnosti i visokog obrazovanja (đ. 142), a navodi se odredba o sveučilišnoj bolnici i odjelima (đ. 143). Sveučilišta, prema ovome nacrtu, mogu ustrojiti i centre za međunarodnu suradnju i mobilnost, radi pojačane internacionalizacije (đ. 158) kao i sveučilišne centre za gljebivo obrazovanje (đ. 160). U ovaj nacrt prijedloga zakona integrirane su zakonske odredbe o akademskim i stručnim nazivima i studentskom zboru, o priznavanju stečene školske spremne. U odredbama o završaskom studiju integrirane su i odredbe o standardima zanimanja i standardima kvalifikacija (đ. 169) kao i o vrednovanju prethodnoga učenja (ishoda učenja) (đ. 170).

ANALIZA DVAJU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

POGLAVLJA IZ NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA MZO: ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI (rbr. član(ika) u zagradama)	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA POVERENSTVA NACIONALNOG VIJEĆA: ZAKON O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU (rbr. član(ika) u zagradama)	KOMENTARI
	Stegovna odgovornost (56) ČETVRTI DIO VISOKO OBRAZOVANJE Glava I. Studij (57-75) Vrste studija (57) Prijediplomski studij (58) Diplomski studij (59) Integrirani studij (60) Specijalistički studij (61) Doktorski studij (62) Kratki studij (63) Združeni studij (64) Upis studija u Uprsknik studijskih programa (65) Studijski program (66) ECTS bodovi (67) Studij u redovitom i izvanrednom statusu (68) Upis na studij (69) Akademski godina (70) Izredna studija (71) Povjereni stečenih ishoda učenja, ispiti i ocjene (72) Ispisava o završenom studiju (73) Akademski i stručni nazivi i akademski stupanj (74) Evidencije i informacijski sustavi u visokom obrazovanju (75) Glava II. Studenti (76-80) Status studenta (76) Prava i obveze studenta (77) Prava iz studentskog standarda (78) Subvencioniranje troškova školarine (79) Mirovanje prava i obveza studenta (80) ŠESTI DIO POTPORE VISOKOM OBRAZOVANJU, ZNANSTVENOJ I UMJETNIČKOJ DJELATNOSTI (86-95) Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, znanost i tehnološki razvoj (86-89) (Sastav NV, izbor članova NV, Razrješene članova NV) Malčni odbori i malčna poverjenja (90-92) Rektorski zbor RH (93) Zbor veleučilišta RH (94) Elektronička infrastruktura sustava visokog obrazovanja, znanstvene i umjetničke djelatnosti (95)	Izvedbeni plan (163) Akademski godina (164) Ocjene (165) Ostala planja vezana uz studij (166) C. Završetak studija (167-174) Uvjeti za završetak studija (167) Ispisava o studiju (168) Standardi zanimanja i standardi kvalifikacije (169) Vrednovanje prethodnog učenja (isihod učenja) (170) Priznavanje inozemnih diploma i stručnih kvalifikacija (171) Akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija i priznavanje razdoblja studija odnosno ECTS bodova (172) Stručno priznavanje inozemne visokoškolske kvalifikacije (173) Dostava pješenja o priznavanju ENIC/NARIC uredu (174) 3. STUDENTI (175-183) Splacanje statusa studenta (175) Voditelj i mentor (176) Prava i obveza studenta (177) Prisustak statusa studenta (178) Studentsko predstavništvo (studentski zbor) (179) Status studentskog zbora (180) Financiranje studentskog zbora i studentskih udruga (181) Studentski pravodrantelji (182) Evidencije u visokom obrazovanju (183) 4. NASTAVNICI I SURADNICI (184-205) Znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna, suradnička i stručna zvanja (184) Zvanja na sveučilištu i odgovarajuća radna mjesta (185) Uvjeti za izbor u znanstveno-nastavna zvanja i odgovarajuća radna mjesta (186) Minimalni uvjeti za napredovanje u više znanstveno-nastavno zvanje od docenta (187) Postupak izbora u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja te odgovarajuća radna mjesta (188) Mogućnost reizbora i rokovi za pokretanje postupka (189) Prijerenjeni izbor na znanstveno-nastavno radno mjesto (190) Odgovarajuća primjena uvjeda za izbor (191) Mirovanje prava i obveza (192) Pravna zaštita (193) Počasno zvanja (194) Surađnička zvanja i odgovarajuća radna mjesta na sveučilištu (195) Vrednovanje rada stručnih asistenta, asistenta, poslijedoktoranata i mentora (196) Nastavna i stručna zvanja na sveučilištu, veleučilištu i visokoj školi te odgovarajuća radna mjesta (197) Lektori stranih jezika na visokim učilištima u RH i lektori hrvatskog jezika na visokim učilištima u inozemstvu (198) Suradničko zvanje i odgovarajuće radno mjesto na veleučilištu i visokoj školi (199) Stručna zvanja i odgovarajuća radna mjesta na visokim učilištima (200) Postupak izbora u nastavna i stručna zvanja te na odgovarajuća radna mjesta na visokim učilištima (201) Ugovor o radu za znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i stručna radna mjesta (202) Izmjene od prestanka ugovora o radu nakon navišenih 67 godina života (203) Prava i obveze nastavnika i suradnika (204) Stegovna odgovornost (205)	

ANALIZA DVAJU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

POGLAVLJA IZ NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA MZO: ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI (br. član(a)ka u zagradama)	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA MZO: ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU (br. član(a)ka u zagradama)	KOMENTARI
REKTORSKI ZBOR I VIJEĆE VELEUČILIŠTA I VISOKIH ŠKOLA	ŠESTI DIO POTPORA VISOKOM OBRAZOVANJU, ZNANSTVENOJ I UMJETNIČKOJ DJELATNOSTI (86-95) Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, znanost i tehnološki razvoj (86-89) (Sastav NV, Zbor članova NV, Razrješeno članova NV) Matični odbori i matična povjerenstva (90-92) Rektorski zbor RH (93) Zbor veleučilišta RH (94) Elektronička infrastruktura sustava visokog obrazovanja, znanstvene i umjetničke djelatnosti (95)	VI. REKTORSKI ZBOR I VIJEĆE VELEUČILIŠTA I VISOKIH ŠKOLA (206-207) Rektorski zbor (206) Vijeće veleučilišta i visokih škola (207)	MZO: Rektorski zbor jedno je od tijela koje se spominje u šestome dijelu. Potpora visokom obrazovanju, znanstvenoj i umjetničkoj djelatnosti. Uvodi se novo tijelo: Zbor veleučilišta, umjesto dosadašnjega Vijeća veleučilišta i visokih škola. Ovim je Rektorski zbor izdvojen iz sustava i cjelovite obrade područja visokoga obrazovanja te se javlja u dijelu potpore, što znači njegovo slabljenje i svođenje na potporno tijelo čije su uloge uglavnom predlagatelja, ne višu donositelja bitnih propisa u okviru djelatnosti sveučilišta. NVZVOTR: Rektorski zbor, uz Vijeće veleučilišta i visokih škola, razmatra se u zasebnom poglavlju, time se ono označuje relevantnim tijelom u sustavu visokog obrazovanja, on ima pojedine izvršne i odlučujuće uloge (čl. 206).
FINANCIRANJE ZNANSTVENE DJELATNOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA	SEDMI DIO FINANCIRANJE VISOKOG OBRAZOVANJA I ZNANSTVENE DJELATNOSTI (96-103) Izvori sredstava za financiranje visokih učilišta i znanstvenih instituta (96) Financiranje javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta (97) Proračun visokog učilišta i znanstvenog instituta (98) Osnovna proračunska komponenta (99) Razvojna proračunska komponenta (100) Izvedbena (varijabilna) proračunska komponenta (101) Okrivni sadržaj i postupak sklapanja programskog ugovora (102) Privremeno financiranje javnoga visokog učilišta i javnoga znanstvenog instituta (103)	VII. FINANCIRANJE ZNANSTVENE DJELATNOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA (208-226) Izvori financiranja (208) 1. Financiranje iz proračuna RH (209-215) Prijedlog proračunskih sredstava i njihova raspodjela (209, 210) Odluke o prijedlogu raspodjele proračunskih sredstava (211, 212, 213) Financiranje visokih učilišta (214) Financiranje javnih znanstvenih instituta (215) 2. Plaće i primanja zaposlenika i vanjskih suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja (216-220) Plaća (216) Dodatak na plaću, ugovori o djelu i autorski ugovori (217, 218, 219) Ugovor o radu na nepuno radno vrijeme za programske odnosno projektno aktivnosti (220) 3. Financiranje mjera potpore istraživanja i razvoja (221-226) Cilj mjera potpore istraživanju i razvoju (221) Uvjeti za dodjeljivanje državne potpore (222) Uloga Nacionalnog vijeća (223) Uloga Znanstveno-stručnog savjeta (224) Pribavljanje obvezujućih prethodnih mišljenja (225) Ovlašt Nacionalnog vijeća (226)	MZO: Uvodi se financiranje na temelju programskih ugovora. Problematično je odredba po kojoj će ministar propisati pravilnik o kriterijima raspodjele (ostalim vlastitim prihodima (čl. 97). U članku 102. prethiđa se sklapanje PU sa svakim javnim visokim učilištem i javnim znanstvenim institutom „u skladu s jednakim kriterijima“. Nije jasno što znače „jednaki kriteriji“. Ne spominju se specifičnosti znanstvenih područja (npr. DH područje) i disciplina. Hoće li se uzimati specifičnosti znanstvene produktivnosti u npr. humanističkim znanostima, a to je u prvom redu znanstvena knjiga? NVZVOTR: Savjet za financiranje znanosti i visokog obrazovanja ostavlja mišljenje o prijedlogu raspodjele proračunskih sredstava Nacionalnom vijeću. NV dostavlja „Objednenu odluku o prijedlogu raspodjele proračunskih sredstava“ ministru. Objednjena odluka sastoji se od Odluke o prijedlogu financiranja institucija visokog obrazovanja i znanosti i Odluke o prijedlogu financiranja znanstvenih istraživanja i znanstveno-istraživačke infrastrukture. Odluka o prijedlogu financiranja institucija VO i znanosti obuhvaća ukupna sredstva za temeljno, vanjabilno i stimulativno financiranje. Odluka o prijedlogu financiranja znanstvenih istraživanja i znanstveno-istraživačke infrastrukture obuhvaća prijedlog dodjele sredstava za nabavu, održavanje i nediskriminacijsko korištenje nacionalne kupne znanstvene opreme, znanstveno-istraživačku aktivnost i projekte, projekte HZZ, znanstveno nakladništvo i popularizaciju znanosti, financiranje rada NV i njegovih tijela. Ostale odredbe definiraju plaće (dodatak na plaću, ugovori o djelu i autorski ugovori, projektno aktivnosti) i financiranje mjera potpore istraživanja i razvoja.
ETIKA U ZNANOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU	TREĆI DIO RADNA MJESTA NASTAVNIKA, ZNANSTVENIKA I SURADNIKA Etička odgovornost nastavnika, znanstvenika i suradnika (95) Stegovna odgovornost (96)	VIII. ETIKA U ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU (227-229) Etičnost u znanosti i visokom obrazovanju (227) Odlučivanje etičkih povjerenstava i pravna zaštita (228) Odbor za etiku, etički kodeksi i etička povjerenstva (229)	MZO: Etičke odredbe nalaze se samo u dijelu o radnim mjestima nastavnika, znanstvenika i suradnika. Jedan članak (čl. 55) govori o etičkoj odgovornosti nastavnika, znanstvenika i suradnika, a jedan (čl. 56) o stegovnoj odgovornosti. Nacionalno vijeće propisuje minimalna etička načela. NVZVOTR: Ovaj nacrt prijedloga zakona detaljno razrađuje odredbe o etici, ponajprije u okviru čl. 227 posvećenoga etičnosti u znanosti i visokom obrazovanju. O odlučivanju etičkih povjerenstava i pravnoj zaštiti govori čl. 228, a u čl. 229 opisuje se nadležnost Odbora za etiku, definira se etički kodeksi i nadležnost Odbora u vezi s odlukama etičkih povjerenstava znanstvenih instituta. Ovaj nacrt prijedloga zakona pristupa cjelovito planiranju etike i etičnosti. „Etičnost je jedna od najviših vrijednosti u visokom obrazovanju i znanosti i uvjet njihova optimalnog funkcioniranja pa je treba trajno osnaživati i štititi.“ (čl. 227)

ANALIZA DVAJU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

POGLAVLJA IZ NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA MZO: ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI (rbr. član(a)ka u zagradama)	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA POVJERENSTVA NACIONALNOG VIJEĆA: ZAKON O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU (rbr. član(a)ka u zagradama)	KOMENTARI
NADZOR	OSMI DIO NADZOR Nadzor primjene ovog Zakona (104) Upravni nadzor (105) Nadzor primjene propisa o radu (106)	IX. NADZOR (230-231) Nadzor nad zakonitošću (230) Posebne ovlasti Ministarstva (231)	MZO: Određuje se da Ministarstvo nadzire primjenu odredaba ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega ako drugim propisom nije određeno da nadzor obavlja drugo tijelo državne uprave. Nema posebne odredbe o tome da je potrebno voditi računa o autonomiji sveučilišta. Propisuje se da nadzor primjene propisa kojima se uređuju radni odnosi na visokom učilištu, odnosno znanstvenom institutu obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada. Problematično je da u ovoj nacrtu prijedloga zakona izostaje odredba o provođenju nadzora na način da se ne narušava autonomija sveučilišta. U tom smislu, nije jasan ni motiv za uvođenje sljedećih odredaba u okviru čl. 105 Upravnog nadzora, u pogledu područja reguliranja i nadležnosti: (2) Ako Ministarstvo utvrdi da su opći akt ili pojedine njegove odredbe protivne ovom Zakonu ili na temelju njega donesenom drugom propisu, zatražit će od visokog učilišta, odnosno znanstvenog instituta da ih uskladi s ovim Zakonom ili drugim propisom u roku 30 dana. Ako visoko učilište, odnosno znanstveni institut ne postupi prema traženju Ministarstva, Ministarstvo će obustaviti od izvršenja opći akt te Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske podnijeti prijedlog za ocjenu zakonitosti općeg akta. (3) Ako Ministarstvo utvrdi nedostatke ili propuste u radu visokog učilišta, odnosno znanstvenog instituta zatražit će oblikovanje nedostataka ili propusta u roku 60 dana. Ako visoko učilište, odnosno znanstveni institut u postavljenom roku ne otkloni nedostatak ili propust u radu, protiv visokog učilišta, odnosno znanstvenog instituta i odgovorne osobe u visokom učilištu, odnosno znanstvenom institutu pokrenut će se prekršajni postupak u skladu s devetim dijelom ovog Zakona." NVZVOTR: Određuje se da Ministarstvo provodi upravni nadzor nad zakonitošću rada i općih akata visokih učilišta i drugih znanstvenih organizacija, ali se ističe da se taj nadzor provodi na način koji ne narušava autonomiju sveučilišta i ne ometa redovni rad visokih učilišta i drugih znanstvenih organizacija. Utvrdjuju se posebne zadaće Ministarstva (15 zadaća), osobito u području vođenja evidencija i upisnika, izrade analitičkih podloga, upravljanja krupnim investicijskim projektima. Članom 127. st. 9-15 propisuje se nadležnost i postupanje Sveučilišnog savjeta u pogledu ispravljanja težih nepravilnosti u općim ili pojedinačnim aktima sveučilišta. Isto tako, u nacrtu prijedloga zakona propisuje se cijeli postupak od sazivanja sjednice Senata, ocjene zakonitosti općih i pojedinačnih akata prema Visokom upravnom sudu RH pa sve do usklade općeg akta, obustave primjene pojedinačnih akata sveučilišta i pokretanja upravnog spora pred nadležnim upravnim sudom. Na taj način uočavanjem mogućih nepravilnosti kod općih ili pojedinačnih akata sveučilišta navedena nadležnost i sam postupak ispravljanja, izmjene ili obustave pripada Sveučilištu, dio je njegove odgovornosti i autonomije, dakle ostaje na razini sveučilišta, bez uplitanja resornog ministarstva.

ANALIZA DVAJU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

POGLAVLJA IZ NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA MZO: ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU I ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI (rbr. član(a)ka u zagrada)	NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA POVJERENSTVA NACIONALNOG VIJEĆA: ZAKON O ZNANSTVENOJ DJELATNOSTI I VISOKOM OBRAZOVANJU (rbr. član(a)ka u zagrada)	KOMENTARI
	DEVETI DIO PREKRŠAJNE ODREDBE Prekršajne kazne (107)	X. PREKRŠAJNE ODREDBE (232-233)	MZO: Na prvom mjestu se navodi odredba po kojoj se kažnjava sveučilište odnosno znanstveni institut koji ne posupi prema zahtjevu Ministarstva za otklanjanje nedostataka ili propusta u određenom roku. Jednako tako, kaznit će se i one organizacije koja ne vodi evidencije o studentima i polaznicima obrazovnih programa te koja ne učini dostupnim javnosti doktorski rad objavom na mrežnim stranicama najmanje 30 dana prije obrane dokorskog rada ili koja ne objavi doktorski rad u roku 30 dana od dana obrane na nacionalnom repozitoriju ili koja ne uskladi svoj ustroj i rad s odredbama zakona. Predviđena je kazna i za slučaj da javno visoko učilište, odnosno javni znanstveni institut ne upotrebi višak prihoda u skladu sa zakonom kojim se uređuje proračunsko financiranje (problematično s obzirom na sveučilišta i njihovu autonomiju). Izostaje odredba o tome da će se kazniti uporaba naziva sveučilište, fakultet, umjetnička akademija i akademija suprotno odredbama zakona.
PREKRŠAJNE ODREDBE			NIVZ/OTR: Prekršajne odredbe odnose se na područje izbora u znanstvena, znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, suradnička ili nastavna zvanja, na područje ugovora o radu, uporabu naziva sveučilište, fakultet ili akademija suprotno odredbama zakona, početak obavljanja djelatnosti bez izdane dopušnice, ustrojavanje tijela upravljanja i njihov sastav u skladu sa zakonom, potom područje upisa studenata sukladno zakonu, izdavanja isprava o studiju sukladno zakonu, vođenja evidencija o studentima.
	Prijelazne i završne odredbe (108-120) Ustrojbene i druge promjene visokog učilišta i znanstvenog instituta (108) Imenovanje sveučilišnog vijeća (109) Zatečena radna mjesta i zvanja (110) Najčešćini postupci (111) Upis na studij osoba koje su srednjoškolsko obrazovanje završile prije 2010. godine (112) Usklađivanje odredbi o studiju (113) Imenovanje Nacionalnog vijeća (114) Imenovanje matičnih odbora i matičnih povjerenstava (115) Imenovanje Rektorskog zbora i Zbora veleučilišta (116) Donošenje potzakorskih propisa (117) Upisnici i evidencije (118) Prestanak važenja ranije važećih propisa (119) Supunje na snagu (120)	XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (234 – 243) Okončanje započatih postupaka (234) Nastavak rada Agencije (235) Mreža visokih učilišta i mreža javnih znanstvenih instituta (236) Mandat čelnika visokih učilišta i znanstvenih organizacija (237) Usklađivanje Statuta Agencije (238) Donošenje pravilnika i drugih akata (240) Prestanak važenja dosadašnjih propisa (241) Izmjena i dopuna drugih zakona (242) Supunje na snagu (243)	MZO: Velik broj prijelaznih i završnih odredaba govori o količini i razmjerima izmjena u sustavu koje prethodi ovaj nacrt prijedloga zakona. O radikalnim izmjenama u statusu ustroju sveučilišta i znanstvenih organizacija te u statusu znanstvenika i sveučilišnih nastavnika osobito svjedoče sljedeći razdjeli: Ustrojbene i druge promjene visokog učilišta i znanstvenog instituta, Zatečena radna mjesta i zvanja, Najčešćini postupci. Radikalne izmjene u ustroju, ovlastima i sastavu pojedinih najviših stručnih i nadzornih tijela razvidne su iz odredaba: Imenovanje sveučilišnog vijeća, Imenovanje Nacionalnog vijeća, Imenovanje matičnih odbora i matičnih povjerenstava, Imenovanje Rektorskog zbora i Zbora veleučilišta. NIVZ/OTR: Prijelazne i završne odredbe odnose se osobito na Mrežu visokih učilišta i mrežu javnih znanstvenih instituta, na odredbe o Agenciji za znanost i visoko obrazovanje, na donošenje pravilnika i drugih akata, prestanak važenja dosadašnjih propisa i izmjenu i dopunu drugih zakona.
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE			

3) Pravna analiza ključnih odredbi i implikacija u Nacrtu prijedloga Zakona MZO-te u Nacrtu prijedloga Zakona Povjerenstva Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj

a) Neodrživost argumenta da brojnost novela i četiri odluke Ustavnog suda RH zahtijevaju novi zakon

U nastavku se donosi izbor različitih općih akata (namjerno su obuhvaćeni različiti takvi akti da se vidi netočnost tvrdnje Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske) koji su novelirani jednako ili više nego važeći *Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, a nikada se nije postavljalo pitanje donošenje novoga propisa.

- *Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika* (NN br. 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03 – vidjeti članak 21. Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, 16/04, 30/04, 187/04, 121/05, 151/05 - Uredba o dopuni, 141/06, 17/07, 34/07 - Odluka USRH, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 22/13 – vidjeti članak 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim pravima predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti, 103/14 – Odluka USRH, 3/15 – Uredba, 93/16, 44/17 – vidjeti članak 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru i 66/19)
- *Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi* (NN, br. 37/01, 38/01 - ispravak, 71/01, 89/01, 112/01, 7/02 – ispravak, 17/03, 197/03, 21/04, 25/04, 92/05, 131/05, 81/06, 11/07, 47/07, 109/07, 58/08, 32/09, 140/09, 21/10, 38/10, 77/10, 113/10, 22/11, 142/11, 31/12, 49/12, 60/12, 65/12, 78/12, 82/12, 100/12, 124/12, 140/12, 16/13, 25/13, 52/13, 96/13, 126/13, 2/14, 94/14, 140/14, 151/14, 76/15, 100/15, 71/18, 73/19, 63/21 i 13/22)
- *Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama* (NN, broj 25/13, 72/13, 151/13, 09/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 137/21 i 9/22)
- *Zakon o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika* (NN, br. 10/99, 25/00, 1/01 - Uredba, 30/01, 59/01, 114/01, 116/01, 64/02, 153/02, 17/04, 8/06, 142/06, 34/07 - Odluka USRH, 134/07 - Uredba, 146/08, 155/08 – Uredba, 39/09, 155/09 – Uredba, 14/11, 154/11 – Uredba – prestala važiti, 12/12, 143/12, 100/14 – Odluka USRH, 147/14, 120/16 i 16/19)
- *Sudski poslovnik* (NN, br. 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17 – ispravak, 34/17, 57/17, 101/18, 119/18, 81/19, 128/19, 39/20, 47/20, 138/20, 147/20, 70/21, 99/21 i 145/21)
- *Zakon o parničnom postupku*, Službeni list SFRJ, br. 4/77 – 35/91; Nar. nov., br. 26/91, 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 – v. čl. 50. Zakona o arbitraži, 117/03, 88/05 – v. čl. 129. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, 2/07 – v. Odluku USRH od 20. prosinca 2006., 84/08, 96/08 – v. Odluku USRH od 9. srpnja 2008., 123/08 – ispravak,

57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 – v. Odluku USRH od 11. srpnja 2014., 70/19.

- Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN, br. 91/96, 68/98 – vidjeti članak 12. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, 137/99 - Odluka USRH, 22/00 - Odluka USRH, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 – pročišćeni tekst i 94/17 – ispravak)
- Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (NN, br. 92/96, 39/99 - Odluka USRH, 42/99 - ispravak Odluke USRH, 92/99 - ispravak, 43/00 - Odluka USRH, 131/00 - Odluka USRH, 27/01 - Odluka USRH, 34/01 – ispravak Odluke USRH, 65/01 - Odluka USRH, 118/01 - Odluka USRH, 80/02, 81/02 – ispravak i 98/19) **[ovdje imamo 7 odluka Ustavnog suda RH + 1 ispravak odluke Ustavnog suda RH pa nije donesen novi zakon]**
- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10 – ispravak, 90/11, 16/12, 86/12, 126/12 – pročišćeni tekst, 94/13, 152/14, 7/17, 68/18, 98/19 i 64720 - Uredba)
- Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN, br. 33/92, 57/92 – Uredba, 77/92, 86/92 - pročišćeni tekst, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 108/96 – vidjeti članak 77. Zakona o pravima hrv. branitelja..., 82/01, 94/01 – vidjeti članak 148. Zakona o pravima hrvatskih..., 103/03, 148/13 i 98/19)
- Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br. 174/04, 92/05, 2/07, 107/07, 65/09, 137/09, 146/10, 55/11, 140/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 33/13, 148/13 i 92/14 i 121/17- vidjeti članak 216. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, njegovim stupanjem na snagu 14. prosinca 2017. prestaje važiti Zakon, osim članaka 13. – 30., 33. i 33.a koji prestaju važiti 1. siječnja 2019.)
- Odluka o utvrđivanju Popisa dijagnostičkih i terapijskih postupaka u zdravstvenim djelatnostima - vremenski i kadrovski normativi (NN br. 15/92, 29/93, 65/93, 31/95, 73/99, 3/00, 18/00, 118/01, 44/02, 76/02, 85/02, 92/02, 130/02, 151/02, 11/03, 32/03, 43/03, 203/03, 30/05, 88/05, 136/06, 16/07, 40/07, 57/07, 80/07, 84/07 - ispravak, 98/07, 111/07, 130/07, 54/08, 85/08, 133/08, 2/09, 10/09 – ispravak, 17/09, 110/10, 49/13, 65/13, 99/13, 103/13, 125/13, 34/14 i 74/14)
- Odluka o osnovama za sklapanje ugovora u provođenju specifične zdravstvene zaštite (NN, br. 47/14, 157/14, 139/15, 28/16, 26/17, 132/17, 119/18, 32/19, 128/19, 22/20, 147/20, 119/21 i 145/21)
- Odluka o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (NN, br. 56/17, 73/17 – ispravak, 30/18, 35/18 – ispravak, 119/18, 32/19, 62/19, 94/19, 104/19, 22/20, 84/20, 123/20, 147/20, 12/21, 45/21 i 144/21)
- Pravilnik o plaćanju naknada za pravo uporabe adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra (NN, br. 154/08, 28/09 – ispravak, 97/10, 92/12, 62/14, 147/14, 138/15, 77/16, 126/17, 55/18, 99/18, 64/19, 73/20, 139/21 i 141/21)

b) Sustavnost pristupa i drugi opći akti

Izrada nacрта prijedloga zakona iz područja znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja podrazumijeva sustavnost pristupa i uzimanje u obzir analizu čitavoga niza općih akata, počevši od Ustava RH i pravoga značenja njegova čl. 68, preko općih akata zakonskog i podzakonskog ranga, ali i na osobit način kolektivnih ugovora koji predstavljaju mjerodavno pravo i specijalniji akt u odnosu na opći radnopravni režim. Propis zakonskoga ranga zakona iz područja znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja čini *sedes materiae*, pa čak i svojevrsan zakon od sistemskog značenja, međutim on tu nije ni približno jedini režim koji se pojavljuje, nego postoji još niz specijalnih i nadovezujući režima s kojima on mora biti usklađen i kojima se nužno mora prilagoditi. Također, pristupanje izradi takvog zakonskoga općeg akta prethodno podrazumijeva široku i stručnu analizu područja i predmeta normiranja kako bi se ono temeljilo na pouzdanim i empirijski potvrđenim podacima. Naznačene zahtjeve poštovao je *Nacrt prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* koji je izradilo Povjerenstvo za zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja, dok *Nacrt prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* ne samo da to nije proveo i uvažio, nego je u mnogim područjima proturječan specijalnim važećim zakonskim režimima.

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju u normativnom smislu je *lex specialis* i *sedes materiae*. U tom području on je pravi sistemski zakon, a takvi zakoni traže stabilnost i kontinuitet, poput – primjerice – Zakona o parničnom postupku, čija se novela baš sada priprema i koji je isti zakon kakav je donesen 1978. godine. Premda je potonji zakon izrazito noveliran, mijenjan odlukama Ustavnog suda RH, a u krajnjoj liniji pisan je i na više jezika, on je uvijek ostao onaj isti zakon iz 1978. godine.¹ Status i funkciju kakav u parničnom procesu ima Zakon o parničnom postupku, u području znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja ima *Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* i stoga ni meritorno ni nomotehnički ne postoji potreba za donošenjem novoga zakona ili uvođenjem kakvih oštih obrata u kontinuitet i ustaljenu paradigmu na kojoj počiva to područje. Dakako, određene intervencije i poboljšice potrebne su i dobrodošle, ali ne oštri obrati poput takvih koji su predviđeni u *Nacrtu prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti*.

c) Koncept i naziv zakona te pitanje kontinuiteta

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju sistemski je zakon koji ima načelno i konceptualno značenje. Kada se kaže da je sistemski misli se na to da je on postavio paradigmu znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja koja ne samo da je trajna i dugovjeka kategorija, nego je ujedno riječ o sistemskoj paradigmi koja podrazumijeva kontinuitet, stečenost određenih prava, ali i činjenicu da su neke njegove norme primjenom konzumirale prava i ovlaštenja

¹ *Zakon o parničnom postupku*, Službeni list SFRJ, br. 4/77 – 35/91; Nar. nov., br. 26/91, 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 – v. čl. 50. Zakona o arbitraži, 117/03, 88/05 – v. čl. 129. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, 2/07 – v. Odluku USRH od 20. prosinca 2006., 84/08, 96/08 – v. Odluku USRH od 9. srpnja 2008., 123/08 – ispravak, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 – v. Odluku USRH od 11. srpnja 2014., 70/19.

¹ *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku* iz 2003. godine, Nar. nov., br. 117/03.

njegovih adresata te da se u njih, stoga jer su stečena i konzumirana, ne može povratno (retroaktivno) zadirati. *Nacrt prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* koji je izradilo Povjerenstvo za zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja temelji se na institucionalnom kontinuitetu, svijesti o konzumiranju postojećih normi i stečenim pravima, te stoga zadržava postojeći naziv zakona (koji se uvriježio i koji faktički u stvarnosti ima svoju ustaljenu pokratu (ZZDVO). To nužno podrazumijeva i zadržavanje postojeće strukture i dvodijelnosti kod kojih na prvo mjesto ide znanstvena djelatnost, a zatim visoko obrazovanje.

Nacrt prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti u cijelosti napušta postojeću paradigmu i kontinuitet stvarajući ni iz čega neka nova i revolucionarna rješenja koja nemaju ni tradiciju ni kontinuitet i koja ne pokazuju svijest o tome da se neke stvari ne mogu mijenjati jer su normativno konzumirane i pripadaju kategoriji stečenih prava. To se dijelom ogleda i u sasvim novom nazivu zakona, koji suprotno svoj dosadašnjoj normativnoj stvarnosti i praksi na prvo mjesto stavlja visoko obrazovanje, a na drugo znanstvenu djelatnost. To se onda nužno prelijeva i na strukturu zakona, jer se na prvom mjestu uređuje visoko obrazovanje, a zatim znanstvena djelatnost, što je potpuno obrnuto nego sve što je do sada postojalo. Osim diskontinuiteta, koji je i meritorno i tehnički, pa i nomotehnički nepotreban i neoportun, postavlja se pitanje poručuje li se time nešto što je u biti drugačije od dosadašnjih shvaćanja, tj. poručuje li se da znanstvena djelatnost jest drugotna i da nju stvara visoko obrazovanje, a ne kao do sada da visoko obrazovanje proizlazi iz znanstvene djelatnosti kao prvotne i najvažnije kategorije.

Nacrt prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju koji je izradilo Povjerenstvo za zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja sveobuhvatniji je u kontekstu opsežne analize predstavljene u uvodnom obrazloženju. Jasno se može vidjeti da se reforme pokreću radi potreba društva, a ne radi pristupa sredstvima iz EU fondova – kao što je to slučaj u *Nacrtu prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti*. Na taj način je prijedlog koji je izradilo Povjerenstvo za zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja sustavno promišljen, dubinski, nudi sustavna dugoročna rješenja i ima cjelovit obuhvat. Važno je napomenuti da je taj prijedlog također usuglašen s temeljnim i aktualnim dokumentima kao što su *Program Vlade Republike Hrvatske (2020.-2024.)*, *Nacionalni plan oporavka i otpornosti (2021.-2026.)* i *Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.* U obrazloženju *Nacrta prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* može se zaključiti da su izmjene gotovo isključivo temeljene na novom modelu financiranja, odnosno implementaciji cjelovitih programskih ugovora čija je strateška podloga Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2020.-2026.

Nacrt prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti ne sadržava analizu postojećeg stanja te jasnu nit vodilju koja povezuje postojeće stanje s ciljevima iz nacionalne strategije ili EU strateških okvira i ciljeva. Osim toga, podcijenjena je uloga sveučilišta te se zakonom ruši autonomija sveučilišta i njegovih sastavnica.

d) Autonomija Sveučilišta

Članak 68. Ustava RH jamči autonomiju Sveučilišta. Riječ je o, normativno gledajući, vrlo snažnom i rezolutnom ustavnom izričaju koji se ne svodi samo na to da sveučilišna sloboda postoji ili da se podrazumijeva, nego da se ona baš jamči. Bit toga je da je sveučilište samosvojno, a njegovo ustrojstvo, unutarnja organizacija i djelovanje njegovi vlastiti, i ničiji tuđi – pogotovo ne političke vlasti. Jamstvo autonomije sveučilišta iz čl. 68. Ustava RH znači da ona predstavlja stvarnost i da efektivno postoji, a ne to da je krinka ili privid ili kakva nominalna ili deklarativna kategorija koja efektivno ne postoji. Takva autonomija sveučilišta postoji od osnivanja suvremene hrvatske države i odgovarajuće je vrednovana u *Nacrtu prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* koji je izradilo Povjerenstvo za zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja.

Autonomija sveučilišta ponajprije podrazumijeva da je sveučilište stvarno i kao partner otpočетка uključeno u izradu propisa koji se na njega odnose. To sa *Nacrtom prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* uopće nije bio slučaj, nego je Rectorskom zboru taj tekst dostavljen na očitovanje kao gotov i zadan manje od 24 sata prije negoli im je predstavljen, a zatim je za tako važan i sistemski zakon ostavljeno samo tri tjedna za očitovanje, i to u uvjetima kada je riječ o sasvim novom zakonu koji stubokom, konceptualno i paradigmatski mijenja čitav koncept znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja. To sveučilišna autonomija sigurno nije jer je u takvom kontekstu uključivanje sveučilišta u nešto što je zadano i već gotovo ekscesni formalizam i samo razlog da je akademska zajednica tobože formalno bila upoznata s njegovim sadržajem, a u stvarnosti je dovedena pred potpuno gotov čin.

Smisao primjene zakona iz čl. 68. st. 2. Ustava RH nije da se njegovim pravilima autonomija ograničuje i sužuje, devalvira ili u cijelosti obezvrjeđuje, što se *Nacrtom prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* grubo čini. U najvećoj mjeri to se čini **uvođenjem Sveučilišnog vijeća, njegovom strukturom, načinom izbora njegova predsjednika u kojem može sudjelovati Vlada RH (čl. 15. st. 1.) i posebno njegovim ovlastima u čl. 15. st. 4. koje, kako god se nazivale, sigurno se ne svode na nadzor (kao nadzornog tijela, što je dobrodošlo), nego su čisti čini upravljanja, a to dodatno postaje vidljivim u tome da ono može pokrenuti postupak za razrješenje rektora.** Premda Ustav RH jamči da sveučilište samostalno odlučuje o svojem ustrojstvu i djelovanju, politička vlast posredstvom Sveučilišnog vijeća, osim upravljanja sveučilištem, zapravo može utjecati i na to tko će biti rektor. Prema tome, zakonska razrada čl. 69. Ustava RH u biti znači devalvaciju te ustavne odredbe i negiranja sveučilišne autonomije. Postojeći Sveučilišni savjet ima isključivo nadzorne ovlasti.

Sveučilišno vijeće – nominalno je nadzorno tijelo, u stvarnosti upravlja sveučilištem. U čl. 11. st. 1. normativno se ustvrđuje da je sveučilišno vijeće nadzorno tijelo. To je tijelo koje bi trebalo zamijeniti savjet sveučilišta, međutim, s njime nema gotovo nikakve poveznice. Apsurdan je broj i način imenovanja četvorice od sedam članova što u biti čini politička vlast. Trojicu imenuje osnivač (=Hrvatski sabor), a predsjednika imenuje šest članova (ali ne među sobom, nego to mora biti netko sedmi), no ako se ne mogu među sobom dogovoriti, toga sedmoga imenuje Vlada RH kao politička vlast. To otvara golem prostor manipulacijama, tj. da se svjesno izbjegava dogovor šestorice članova kako bi politička vlast mogla postaviti predsjednika toga tijela. Osim što može pokrenuti postupak razrješenja rektora, to tijelo temeljem

čl. 15. st. 4. u stvarnosti, gledajući meritum, a ne pogrešno nazivanje stvari, ima upravljačke, a ne samo nadzorne ovlasti, što je iz perspektive sveučilišne autonomije neprihvatljivo.

Posebno se te stvarne upravljačke kompetencije ogledaju u njegovoj ovlasti da potvrđuje prijedloge Programskog ugovora. Riječ je o zadnjem koraku prije negoli se temeljem čl. 98 započne pregovori s Ministarstvom o programskom ugovoru, jer taj članak predviđa njegovo formuliranje kroz neku vrstu pregovora tih dviju strana.

Položaj Sveučilišnog vijeća je takav da nakon niza koraka koji se poduzimaju najprije na sastavnicama, pa zatim na sveučilištu, na kraju sve ovisi o njemu i njegovoj odluci hoće li ga potvrditi ili ne. Potvrđivanje nije nadzorna funkcija, nego takva koja odlučuje, a samim time je i upraviteljska. Sveučilišno vijeće pritom može obezvrijediti čak četiri prethodna koraka od kojih se dva odvijaju na sastavnici (izrada prijedloga programskog ugovora od dekana – čl. 20. prihvatanje dekanova prijedloga na vijeću sastavnice – čl. 19.), rektorov prijedlog ukupnog programskog ugovora – čl. 13 i prijedlog programskog ugovora koji prihvata senat – čl. 13.)

Sveučilišno vijeće kao koncept je neodrživo. Kada se uređuje sastav Sveučilišnog vijeća ide se logikom 3 člana (daje Sveučilište) + 3 (daje Sabor RH) + 1 (koji je predsjednik i kojega *in ultima linea* imenuje Vlada RH). Postavlja se pitanje o tome tko saziva sjednicu vijeća s 3+3, prema kojim pravilima, kako to vijeće djeluje i odlučuje, jer ono se u biti konstituira tek izborom sedmoga članka koji je predsjednik i koji glede toga ima inicijativu, no on dok nije imenovan ne postoji. Osim što je takav sastav i provenijencija članova nonsens (to je specifikum kakav nigdje drugdje ne postoji) i flagrantni mehanizam potencijalne političke kontrole nad sveučilištem, on ne može funkcionirati jer u biti to vijeće mora djelovati prije svojega konstituiranja i vrlo vjerojatno morat će djelovati na više sjednica za koje se ne zna tko ih saziva, tko ih vodi, kojom se većinom odlučuje, kako se odlučuje i dr.

Sastav Sveučilišnog vijeća ne odražava dalekosežnost i heterogenost utjecaja te temeljnu važnost sveučilišta kao integrativnog čimbenika. U sastav sveučilišnog vijeća ne uključuju se predstavnici gradova u kojima djeluju sastavnice, ne uključuju se komorske organizacije niti ikakvi drugi važni društveni čimbenici, nego 3 predstavnika bira Hrvatski sabor, a još jednoga potencijalno Vlada RH. Takav sastav ne odražava ono što sveučilište jest i još više što bi u perspektivi trebalo biti, kao najširi društveni medij koji pripada svima i koji izgrađuje društvo. Napokon, sastav toga vijeća potpuno razbija koncept dosadašnjeg savjeta kao nadzornog tijela, logiku njegova strukturiranja prema provenijencijama članova.

Statusne promjene javnog sveučilišta iz čl. 16. Nacrta prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti kao put razbijanja sveučilišta. O izdvajanju sastavnice iz javnog sveučilišta odlučuje Vlada RH, a ne javno sveučilište. Senat javnog sveučilišta daje prijedlog za to, a da bi se podnio prijedlog potrebna je pretjerano mala većina – natpolovična većina svih članova Senata. Ta bi većina trebala biti najmanje 2/3 jer je riječ o bitnoj i velikoj statusnoj promjeni koja nepovratno razbija javno sveučilište pa bi za nju trebala biti potrebna kvalificirana, a ne obična većina. I ovdje zakonska odredba ne ostavlja nikakvu autonomiju sveučilištu premda mu je nominalno i puko formalno na beznačajan način dodjeljuje u svemu nebitnome, osim u meritorno važnim stvarima.

Pokretanje postupka razrješenja rektora i njegovo razrješenje. Teška je povreda sveučilišne autonomije da Sveučilišno vijeće temeljem čl. 14. st. 7. može pokrenuti postupak razrješenja rektora. Ako je Sveučilišno vijeće nadzorno tijelo (a to jedino smije biti temeljem čl. 68. Ustava RH), neodrživa je takva odredba temeljem koje bi se ono direktno miješalo u unutarnje poslove sveučilišta. Jednako je neodrživa i premala većina u Senatu (1/3 članova) koja se zahtijeva za donošenje odluke o razrješenju rektora. To stubokom odudara od dosadašnjih rješenja i čitavu stvar čini krajnje jednostavnom, a rektorovu poziciju teškom, nezahvalnom i nadasve lako ucjenjivom. Znajući, k tome, kako se imenuje Sveučilišno vijeće, to ostavlja golem prostor političkim utjecajima na rad i razrješenje rektora, što je duboko protivno Ustavom RH proklamiranoj sveučilišnoj autonomiji.

Ova materija nalazi se u očiglednoj neravnoteži s funkcijom i položajem dekana sastavnice. Za pokretanje postupka razrješenja dekana Sveučilišno vijeće nema ovlasti, nego ovlast za to ima samo fakultetsko vijeće, a većina potrebna za razrješenje dekana u fakultetskom ili akademijском vijeću jednaka je kao i u Senatu za razrješenje rektora. Prema tome, lakše je razriješiti rektora sveučilišta nego dekana sastavnice, jer postupak razrješenje rektora dodatno može pokrenuti Sveučilišno vijeće. Riječ je o apsurd.

e) Osnivačka prava nad sveučilištem i sastavnicama

Apsurd je da *Nacrta prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* u čl. 7. st. 2. uređuje da osnivačka prava nad fakultetima, umjetničkim akademijama i ostalim sastavnicama sveučilišta može imati i nadležno ministarstvo. Svako sveučilište i njegova sastavnica osnovano je u određenom trenutku temeljem odgovarajućega općega pravnog akta (u pravilu zakona) iz kojega proizlazi tko mu je osnivač i tko je imatelj osnivačkih prava. Nonsens je 2022. godine uređivati nešto što se dogodilo i što je nepromjenjiva činjenica te, napokon, konzumirana norma. Primjerice, Sveučilište u Zagrebu osnovano je odgovarajućim zakonskim člankom iz 1874. godine (u doba bana Ivana Mažuranića), iz čega je sasvim razvidno tko mu je tada bio i tko je do danas ostao osnivač i imatelj osnivačkih prava. Zar će se nakon otprilike 150 godina nekakvim zakonom uređivati ili revidirati ta činjenica?!

f) Radnopravni status rektora i prorektora.

U čl. 14. st. 2. *Nacrta prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* određuje se da: *Na javnom sveučilištu rektor zasniva radni odnos u punom radnom vremenu.* Riječ je o dubioznoj i radnopravno neodrživoj odredbi koja podrazumijeva prestanak radnog odnosa na sastavnici rektoru i prorektorima, prekid svake radnopravne formalne poveznice sa sastavnicom, i isključivo radni odnos na javnom sveučilištu. Kako se rektori biraju iz reda redovitih profesora i redovitih u trajnom zvanju koji potječu sa sastavnica, takva im odredba onemogućava ikakvu znanstveno nastavnu poveznicu sa sastavnicom s koje potječu, primjerice oni tamo ne mogu ni najmanje sudjelovati u nastavi, konzultativnoj djelatnosti i sl. (što ako su jedini nositelji kolegija i sl.), što je i znanstveno i nastavno neprihvatljivo. Prihvatljivo je takva apsolutna ograničenja možda postaviti glede drugih javnih i privatnih sveučilišta, ali ne i glede sastavnica javnog sveučilišta s kojih rektor (i prorektori) potječe. Potonje ne isključuje

moгуćnost određivanja limita koliko rektor (i prorektori) smiju sudjelovati u nastavnom procesu na sastavnicama. Međutim, ovdje se nameće problematika radnopravnog odnosa na sastavnici, što kad rektor (i prorektor) prestanu biti rektorima (i prorektorima), što je s postojećim radnim odnosom na sastavnici, uvjetima za napredovanje i sl.

g) Rectorski zbor

Rectorski zbor u Republici Hrvatskoj trebali bi činiti samo rektori javnih sveučilišta, pri čemu rektori privatnih sveučilišta mogu biti samo pridruženi bez prava glasa. Anomalija se sastoji i u tome da ne postoji odredba da se u Rectorskom zboru glasovi ponderiraju ovisno o veličini sveučilišta.

h) Predstavnik reprezentativnog sindikata u Senatu

Vrlo je dvojbeno što je reprezentativan sindikat iz čl. 12. st. 4., prema kojem kriteriju i s obzirom na koju se sastavnicu određuje takav status. Primjerice, neki sindikat na jednoj sastavnici može biti izrazito zastupljen, na drugoj ne, pa se opravdano nameće pitanje o kriteriju i mjestu reprezentativnosti kao pretpostavci pozivanja njegova predstavnika na sjednice senata.

i) Nejasnost položaja studenata i studentskih predstavnika

Bit sveučilišta čine i studenti koji svoju volju, htjenja i dr. izražavaju posredstvom vlastitih izabраниh predstavnika u sveučilišnim tijelima, na sastavnicama i njihovim tijelima te drugdje. To je i tradicija u hrvatskom i europskom visokom obrazovanju,² ali prvenstveno stečeno pravo studentske populacije da bude zastupljena s 15 % u kolegijalnim tijelima, posebno u Senatu sveučilišta, Savjetu sveučilišta, fakultetskim vijećima i drugdje te da se ta njezina zastupljenost ogleda i kroz efektivno pravo glasa u stvarima koje se odnose na tu sveučilišnu kategoriju osoba. *Nacrt prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* ne jamči mjesto studentskom predstavniku u Sveučilišnom vijeću, dok studentskim predstavnicima u fakultetskim vijećima daje samo pravo tražiti suspenzivni veto (čl. 19. st. 5.), što je više iluzorno nego efektivno pravo. S druge strane, *Nacrt prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* koji je izradilo Povjerenstvo za zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja poštuje tu tradiciju i stečeno pravo, ali i pitanja od posebnog interesa za studente (u čl. 134.), što je hvalevrijedno. Također, glede studenata *Nacrt prijedloga Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* koji je izradilo Povjerenstvo za zakonske akte koji uređuju sustav znanosti i visokog obrazovanja sadržava jedan čitav zaseban dio (čl. 175.-183.) vrednujući time važnost studenata, njihova prava, organizacijska pitanja, tijela i dr.

² O važnosti studentskog sudjelovanja u sveučilišnim tijelima vidi više u: *Student Engagement in Europe: society, higher education and student governance* (eds. M. Klemenčić, S. Bergan, R. Primožić, Council of Europe Higher Education Series No. 20, Strasbourg: Council of Europe, 2015).

Glede studenata još je nekoliko važnih nejasnoća i nedosljednosti. Temeljem čl. 12. st. 5. studentski predstavnici ne sudjeluju u biranju rektora (i prorektora),³ ali iz članka 14. proizlazi da se računaju u trećinu članova senata koja pokreće postupak razrješenja rektora, pa i u natpolovičnu većinu svih članova senata kada se donosi odluka o njegovu razrješenju („o razrješenju rektora odlučuje senat natpolovičnom većinom glasova SVIH članova“). Dakle, ne biraju, ali razrješuju rektora i dekana, što predstavlja zakonski i logični neodrživo pravno rješenje. Jednako je i na sastavnicama u pogledu funkcije dekana. S obzirom da za odluku senata o izlasku neke sastavnice iz sveučilišta Zakon zahtijeva natpolovična većina SVIH članova senata, ako studentski predstavnici čine 15 % Senata, u tim konstelacijama studentski predstavnici predstavljaju važan i snažan, a moguće je i presudan čimbenik, u donošenju ovako ključnih odluka. **Drugim riječima, dok se studentima oduzima ili ograničava pravo glasa u pitanjima koja su od njihova neposredna interesa, istovremeno im se daje pravo glasa koja su prvenstveno od interesa za nastavnike zaposlene na sveučilištima i njihovim sastavnicama.**

j) Obezvredjivanje autonomije sveučilišta glede nadzornih ovlasti sveučilišta nad fakultetom, odnosno umjetničkom akademijom

S gledišta RH svi autonomni opći akti koje donosi sveučilište ili njegove sastavnice su podzakonski akti, i među njima iz perspektive RH nema niti može biti hijerarhije. Međutim, u vlastitim (unutarnjim) okvirima sveučilišta, što je izričaj njegove autonomije, postoji hijerarhija među aktima koje donosi sveučilište i onima koje donose sastavnice, jer opći akti sveučilišta na sveučilištu su većeg ranga od općih akata sastavnica te potonje moraju biti u skladu kako s njima tako i sa zakonskim i ustavnim okvirom u RH. To podrazumijeva da sveučilište mora imati vlastito tijelo koje nadzire usklađenost općih akata sastavnica s općim aktima sveučilišta i dodatno sa pozitivnim zakonodavstvom RH. Praksa je da sveučilište u stvarnosti ima to tijelo i da je riječ o jednom od najvažnijih tijela sveučilišta.

Člankom 22. st.1. *Nacrta prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* opisane nadzorne ovlasti sveučilišta glede usklađenosti sa zakonskim i statutarnim režimom (koje obavlja Odbor za Statutarna pitanja) ukidaju se te se ovlasti prenose na Visoki upravni sud RH. Potonje odredbe su konfuzne, jer se najprije govori o tome da rektor provodi nadzor jesu li *opći akt fakulteta, odnosno umjetničke akademije u suprotnosti sa zakonom i/ili statutom sveučilišta*, da bi se zatim odredilo da će rektor *Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske podnijeti zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta*. **Premda se isprva naznačuje, no tom odredbom nije obuhvaćen nadzor nad statutarnošću i usklađenošću općih akata sastavnice s općim aktima sveučilišta**, u nadolazećim stavcima opet se uređuje nadzor nad zakonitošću i statutarnošću koje provodi sam rektor. Odredbe st. 1. i st. 2.-4. ne mogu se međusobno pomiriti, one su duboko proturječne i međusobno isključujuće. Postavlja se, na kraju, pitanje tko i kada

³ Navedeno se ističe i u dokumentu koji je Ministarstvo znanosti i obrazovanja objavilo u veljači ove godine (Novosti u Zakonu – studenti ne sudjeluju u izboru dekana i rektora te izboru na radna mjesta nastavnika i profesora). Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Zagreb, veljača 2022. godine

odlučuje o zakonitosti i statutarnosti? Visoki upravni sud RH ili Senat na inicijativu rektora? Koga rektor o tome izvještava: Visoki upravni sud RH ili Senat?

k) Umjesto integracije, daljnja fragmentacija Sveučilišta

Integracija sveučilišta trend je u Europi i svijetu, a međunarodna iskustva pokazuju kako pridonosi učinkovitijem upravljanju i raspolaganju resursima, strateškom planiranju, fleksibilnosti, boljoj vidljivosti i brendiranju. Integrirana sveučilišta moćnija su u prezentaciji rezultata svoga rada, posebno znanstvenih rezultata. Predloženi Zakon ne pridonosi jačanju suradnje između sastavnica Sveučilišta, nego upravo suprotno, zadržava se fragmentirana struktura i mogućnost da se svaki fakultet „ponaša“ kao malo Sveučilište. Navedeno vidimo u derogiranju odredbi sadašnjeg zakona u pogledu nadzornih ovlasti sveučilišta nad fakultetom, odnosno umjetničkom akademijom, ali i u pogledu načina biranja dekana. Prema sadašnjem zakonu senat sveučilišta potvrđuje izbor dekana fakulteta i umjetničkih akademija (čl. 59. st. 2). Prijedlog Zakona ne navodi ovu nadležnost senata (čl. 12. st. 3), već određuje da je konačna odluka o izboru i razrješenju dekana u nadležnosti fakultetskog, odnosno akademijskog vijeća, što dodatno slabi položaj sveučilišta. Zajedno s ukidanjem ovlasti Senata da većinom ukupnog broja članova donosi konačnu odluku o suspenziji dekana ili drugog čelnika sastavnice sveučilišta koju u slučaju nepoštivanja zakona, drugih propisa i statuta donosi rektor, te o obustavljanju od izvršenja odluke dekana i ostalih čelnika sastavnica Sveučilišta, ako je navedena odluka protivna zakonu ili statutu, koju također donosi rektor, a senat je treba potvrditi, Zakon ovakvim rješenjima slabi upravljački položaj i mogućnost nadzora sveučilišnih tijela u odnosu na sveučilišne sastavnice, te time doprinosi daljnjoj fragmentiranosti sveučilišta.

l) Ukidaju se zvanja i zamjenjuju radnim mjestima

Članak 110. *Nacrta prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* ni ne spominje znanstveno-nastavna zvanja premda su ona prema pozitivnopravnom okviru stvarnosti. Naime, sada se osobe izabiru u zvanja, a ne na radna mjesta čiji su nazivi jednaki nazivu zvanja. Navedeni članak predviđa postojanje samo radnih mjesta te, još k tome, stvara privid kao da sada zvanja ne postoje nego radna mjesta. U biti čl. 110. ukida znanstveno-nastavna zvanja te ih pretvara u radna mjesta. Razlika među tim konceptima je bitna. Navedeni obrat protivan je stečenim pravima (jer tko je u nastavno-nastavnom zvanju ostaje u njemu jer je to pravo stekao izborom) i ima legitimno očekivanje da će ispunjenjem uvjeta biti izabran u više takvo zvanje) i kolektivnom ugovoru. Radno mjesto je nestalna i nestabilna kategorija koja je isključivo radnopravne provenijencije, ono znanstveno-nastavnu kategoriju veže samo uz sebe i dok se osoba nalazi na radnom mjestu, a ne i izvan toga (dakle, netko je redoviti profesor u trajnom zvanju dok je na radnom mjestu, izvan toga on to nije niti bi se takvim smio predstavljati). Napokon, radno se mjesto može ukinuti, znanstveno-nastavno zvanje ne! U tom smislu, posebno je potrebno upozoriti na članak 37. st. 6, koji određuje da se ustroj radnih mjesta nastavnika, znanstvenika suradnika i drugih zaposlenika propisuje općim aktom visokog učilišta, odnosno znanstvenog instituta.